

Latinské jmenné slovesné tvary

1. Infinitiv

- v latině celkem 6 (7) infinitivů:

- infinitiv prézenta aktiva (*laudare* = chválit)
- infinitiv prézenta pasiva (*laudari* = být chválen)
- infinitiv perfekta aktiva (*laudavisse* = že jsem pochválil)
- infinitiv perfekta pasiva (*laudatum, -am, -um esse* = že jsem byl pochválen)
- infinitiv futura aktiva (*laudaturum, -am, -um esse* = že budu chválit)
- infinitiv futura pasiva (*laudatum iri* = že budu chválen)
- (opisný tvar – užívaný v podmínkových větách v nepřímé závislosti (*laudaturum fuisse* = že bych byl pochválil))

- **Vazba nominativu s infinitivem**

- u sloves: *dicor, narror, credor, putor, videor*

Videor aegrotus esse.

Dicor aegrotus esse.

- **Vazba akuzativu s infinitivem**

- *audio, video, sentio, credo, gaudeo*

Credo bonum hominem felicem esse.

Pater dixit filium venisse.

2. Supinum

- nesklonný jmenný tvar slovesa

- v latině 2 typy supina (od původu akuzativ a ablativ slovesného substantiva):

- zakončené na **-tum** (řidčeji na **-sum**)
- *venio, ire; mitto, ere* + SUP.

Venit oratum.

- zakončené na **-tū** (řidčeji na **-sū, -tuī**)

facilis factu

incredibilis dictu

horribile auditu

3. Participium

- v latině 3 typy:

- participium prézenta (*laudans* = *chvále, chválicí*), 3. dekl.
- participium perfekta (*laudatus, -a, -um* = *pochválen, pochválený*), 1. a 2. dekl.
- participium futura (*laudaturus, -a, -um* = *chtěje//chtějící chválit*), 1. a 2. dekl.

- **participia spojitá** × **participia absolutní**

Legati Romam missi auxilium orantes.

- **ablativ absolutní**: *Nullo prohibente milites urbem ceperunt.*

Příklady užití:

Ad flentem flens numquam bene veniet consolator. – participium prézenta

Philosophia est mater omnium bene factorum beneque dictorum. – participium perfekta

Galli ad Clusium venerunt legionem Romanam castraque oppugnaturi. – participium futura

4. Gerundivum

- tvoření od přítomného kmene sloves: *lauda-, mone-, lege-, audie-* **-nd|us (-a, -um)**

- např. *laudandus, -a, -um* = *ten, který bude chvále*
ten, který musí být chválen
ten, koho je třeba chválit
mající být chválen

Omnibus est moriendum.

Pacta sunt servanda.

Locum capere castris muniendis.

5. Gerundium

- má jen několik tvarů ze singuláru neutra (**-ndi, -ndum, -ndo**)

- nominativ a prostý akuzativ je nahrazován infinitivem

ars amandi.

ordo benedicendi campanas